

for det sidste Hold Mænd, som Befolkningen har Tillid til, at den internationale Rets Vej nu er udelukket i denne Sag, det er for sent. Og med hvilken Begrundelse gør den højtærede Udenrigsminister dette? Jo, med følgende Begrundelse: at under Forløbet af Forhandlingerne i Kristiania var det ikke ukendt for det udenrigspolitiske Nævn, at man til Trods for det, der var Forudsætningen, da Forhandlingerne indlededes, nemlig at der ikke maatte sluttes nogen Overenskomst, uden at Suverænetetsspørgsmaalet var bragt paa det rene, gik man alligevel over til at fortsætte Forhandlingerne udeladende Suverænetetsspørgsmaalet. Man foretog altsaa dette meget væsentlige principielle Tilbage- tog fra dansk Side. Men det sidste Stadium omtalte Udenrigsministeren ikke, det gjorde derimod hans Forgænger Hr. Cold. Da man ikke kunde faa Norge til at staa ved sin Anerkendelse af Danmarks Suverænetet, blev det sidste Stadium dette, at man fra dansk Side søgte helt at faa udeladt Spørgsmaalet om Suveræneteten. Men om dette sagde Udenrigsminister Cold i det afsluttende Møde i Januar, at det, man fra dansk Side vilde opnaa, nemlig en Undladelse af at omtale Suverænetetsspørgsmaalet, viste det sig umuligt at opnaa. Altsaa, alle Forudsætningerne for disse Forhandlinger er successivt bristet, og man har fra dansk Side under Forhandlingerne successivt gaaet som Tyskerne vom Fall zum Fall. Og hvem er blevet underrettet om det? Jo, det udenrigspolitiske Nævn paa det første Stadium, men vi andre først paa det allersidste Stadium i Januar Maaned, da denne Overenskomst blev forelagt af den daværende Udenrigsminister med Beklagelse over, at det ikke var lykkedes at faa Norge til at tie om Suverænetetsspørgsmaalet. Naar Stillingen er saadan, skulde det dog synes mærkværdigt, at den danske Rigsdag skulde være afskaaret fra at tage Tanken om en retslig Afgørelse ved international Domstol eller ved Mægling ved Folkeforbundsraadet op til Drøftelse, saa meget mere som det jo hele Tiden har været præciseret fra dansk Side og fra den danske Regerings Side — og fra norsk Side for den Sags Skyld ogsaa —, at disse Forhandlinger skulde være af ganske

uforbindende Karakter for de respektive parlamentariske Forsamlinger. Naar det er Tilfældet, naar Tilblivelsen af denne Overenskomst er den, som vi alle ved den er, skulde da den danske lovgivende Magt, som har et Hovedansvar i dette Spørgsmaalet, være afskaaret fra at rejse Spørgsmaalet om Betimeligheden og Ønskeligheden af, at denne Sag indbringes for Forbundsraadet eller for den internationale Domstol til Afgørelse? Maa jeg spørge, om det fra det højtærede Ministerium Staunings Side skal gøres til et Kabinetsspørgsmaal, at den internationale Retsvej, som Socialdemokratiet altid har været Forkæmper for, ikke maa følges i denne Sag? Det vil Ministeriet staa og falde med? Hvis det ikke er Tilfældet, er der altsaa stadig Mulighed for en Drøftelse af dette Spørgsmaal, og saa kan den højtærede Udenrigsminister umuligt hævde, at denne Tanke er kommet for sent. Og det er den jo faktisk heller ikke; hvorfor skulde den være kommet for sent? Jeg vilde finde det i høj Grad beklageligt, om Danmark, der har været Foregangsland for Retstanken, naar det kom til den praktiske Prøve overfor et af de to Nabolande, som Danmark staar nærmest, vilde foretrække, at et stort juridisk Principsspørgsmaal, der tillige er et vidtgaende statspolitisk Interessespørgsmaal, henstod uløst, fordi Danmark foretrak at være uenigt med Norge om det væsentlige, fremfor, inden det gik til Indrømmelser overfor Norge, at blive enigt med Norge om det væsentlige gennem en Retsafgørelse af den Beskaffenhed, som Danmark og Norge fra første Færd har været lige ivrige Forkæmpere for at faa gennemført.

Udenrigsministeren (Moltke): Jeg tror, der foreligger en Misforstaaelse af mine Udtalelser fra det ærede Medlem Hr. Holsteins Side. Naar jeg sagde, at det var for sent, var det selvfølgelig at forstaa saaledes, at jeg mente, at Sagen nu maa gaa sin Gang, med andre Ord, at man ikke kan afbryde den paa dette Stadium for at søge en Afgørelse ved Voldgift. Sagen gaar sin Gang, ikke sandt, gennem Rigsdagen, Udvalg, og der finder en Afgørelse Sted. Men hvad jeg vendte mig